

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความต้องการฝึกอบรมการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชของ
เกษตรกรในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ชื่อผู้เขียน นายพิสิษฐ์ อัจฉฤกษ์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภา คุณาพร	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดุษฎี ณ ลำปาง	กรรมการ
อาจารย์ดร.วรัทัศน์ อินทร์คัมพร	กรรมการ
อาจารย์รวิไพพรรณ อภิชาติพงษ์ชัย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความต้องการฝึกอบรมการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกและหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ความรู้ ความเข้าใจในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชกับ ความต้องการฝึกอบรม ตลอดจนเพื่อทราบถึงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 185 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานและค่าสถิติไค-สแควร์

ผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 45.12 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.68 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานเฉลี่ย 2.82 คน มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย 13.01 ไร่ รายได้เฉลี่ยครอบครัวละ 65,131.35 บาทต่อปี

แหล่งความรู้ส่วนใหญ่ที่เกษตรกรได้รับ คือ เพื่อนบ้าน และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอยู่ในระดับปานกลางและมีความต้องการฝึกอบรมอยู่ในระดับสูง หัวข้อที่เกษตรกรต้องการฝึกอบรมมากที่สุด ได้แก่ แมลงศัตรูพืชและสารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัด โรคพืชและสารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัด การเกิดพิษและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ตามลำดับ โดยเกษตรกรต้องการฝึกอบรมในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน ระยะเวลาที่เกษตรกรต้องการฝึกอบรม คือ 1-2 วัน ในช่วงเวลา 09.00-12.00 น. สื่อที่ต้องการใช้ประกอบการฝึกอบรมมากที่สุด ได้แก่ โทรทัศน์ วีดีโอเทป และวิธีการฝึกอบรมควรเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชมีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมของเกษตรกร

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ ปัญหาในการซื้อสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช แมลงศัตรูพืชดื้อยา การแพ้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช การสวมใส่เครื่องป้องกันอันตราย และปัญหาการเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนระยะเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรประสานงานในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องและควรร่วมมือกันในการนำวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน วิธีทางชีววิทยา การใช้พืชสมุนไพร เพื่อเป็นการลดพิษภัยที่จะเกิดขึ้นต่อเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม การจัดโครงการฝึกอบรมการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้กับเกษตรกรควรให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรให้มากที่สุดโดยคำนึงถึงหัวข้อวิชา วิธีการ ช่วงเวลาและระยะเวลาที่เกษตรกรมีความต้องการฝึกอบรมและในสถานที่เกษตรกรยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ไม่ถูกต้อง

Independent Study Title Training Needs on Pesticide Use of Farmers,
Muang District, Phitsanulok Province

Author Mr. Pisit Atchalerk

M.S. (Agriculture) Agricultural Extention

Examining Committee :

Asst.Prof. Warapa Kunapom	Chairman
Asst.Prof. Dusdee Nalampang	Member
Lecturer.Dr. Wallratat Intaruccompom	Member
Lecturer.Rampaipan Apichatpongchai	Member

Abstract

The objectives of this research were to study training needs on pesticide use of farmers, Muang District, Pitsanuloke Province and to find out the relationships between personal background and socio-economic factors of farmers and knowledge-understanding relating to pesticide application and their training needs. The problems, obstracles and recommendations of pesticide application were also studied.

Population studied were 185 farmers in Muang District, Pitsanuloke Province. The data was collected by interviewing with questionnaires and statistically analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation and Chi-square.

From this research finding, it was found that the majority of the farmers had an average age of 45.12 years. Their education level was Pratomuksa 4. An average household member was 4.68 while an average member of household labor was 2.82

An average land holding was 13.01 rais with an average family income of 65,131.35 Baht per year. Sources of information of most of farmers was neighbours. Most of them had not attended any training course on agriculture.

The majority of farmers had knowledge and understanding of pesticide application at a medium level and had training needs on pesticide application at a high level. The needs of training topics were plant-pest and pesticide application, plant-disease and pesticide application, toxicity and basic first aid respectively. The needs of timing was in March to April during 09.00-12.00 a.m. about 1 to 2 days. The media needs in training were television and video tape. The combination of lecture and practices should be conducted. Hypothesis testing showed that knowledge and understanding relating to pesticide application was related to farmers training need significantly.

The problems and obstacles on pesticide use of farmers were pesticide buying, plant-pest resistance, pesticide poison, wearing safety cloths and harvesting pre-mature production.

Recommendations from this study were that both government and private sector concerned should cooperate in extension of the knowledge relating to pesticide application and other alternative pest control e.g. integrated pest management, biological control or herbal plant application in order to decrease any possible toxicity affecting farmers and environment. Training on pesticide application for farmers must be based on needs of farmers in terms of subject, method, duration and timing especially on the wrong perception relating to pesticide application.